

**BIJZONDERE
BIJSTAND:**

**EEN NIEUWE
SCHULD IS
GEEN
OPLOSSING**

**SP-Tweede Kamerfractie
Sadet Karabulut**

© SP, maart 2009

SP

**BIJZONDERE
BIJSTAND:
EEN NIEUWE
SCHULD IS
GEEN
OPLOSSING**

**SP-Tweede Kamerfractie
Sadet Karabulut**

© SP, maart 2009

INHOUD

Samenvatting	7
1. Inleiding	9
2. Bijzondere bijstand en leenbijstand	11
3. Kabinet: leenbijstand ontmoedigen	13
4. Bijzondere bijstand in de praktijk	15
5. Conclusie en aanbevelingen	19
Bijlage 1 Inventarisatie leenbijstand	21

SAMENVATTING

Bijzondere bijstand is bedoeld voor mensen met een laag inkomen en weinig of geen eigen vermogen. Iedereen met een inkomen op of rond het bijstandsniveau kan via de gemeente een beroep doen op bijzondere bijstand. Zowel werkenden met een laag inkomen als niet-werkenden, bijvoorbeeld mensen met een jonggehandicapten uitkering. Het geld bestemd voor bijzondere bijstand blijft in veel gemeenten op de plank liggen. Gemeenten en de regering willen er alles aan doen dat deze gelden wel gebruikt worden. Daarom is het onbegrijpelijk dat tegelijkertijd steeds meer gemeenten aanvragen voor duurzame gebruiksgoederen, zoals een koelkast of een wasmachine, afwijzen. Mensen met een laag inkomen moeten dan lenen via de leenbijstand, schulden maken dus.

De regering heeft in het regeerakkoord opgenomen dat zij de leenbijstand wil ontmoedigen. Desondanks verstrekken gemeenten nog volop leenbijstand voor duurzame gebruiksgoederen aan mensen met een laag inkomen. Gemeenten zijn nauwelijks overgegaan tot inperking of afschaffing van de leenbijstand. Uit onderzoek van de SP onder 75 willekeurige gemeenten blijkt dat 61 gemeenten op de gemeentelijke website de mogelijkheid van leenbijstand noemen voor aanschaf van duurzame gebruiksgoederen. Bij 14 gemeenten wordt op de gemeentelijke website geen informatie verstrekt over bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen voor mensen met een laag inkomen.

Uit een belronde onder tien gemeenten blijkt dat er voor meer dan een miljoen euro aan leenbijstand wordt verstrekt. Het is dus aannemelijk dat gemeenten nog steeds miljoenen aan leenbijstand verstrekken. Dit zou betekenen dat gemeenten en regering enerzijds klagen dat het geld voor de bijzondere bijstand niet wordt gebruikt, terwijl anderzijds mensen die dit geld hard kunnen gebruiken in de schulden worden gejaagd via de leenbijstand.

Een mevrouw uit Enschede: “In de afgelopen jaar heb ik een aantal malen om bijzondere bijstand verzocht. Onder andere voor een reparatie van een kapotte wasdroger. Mij werd doodleuk verteld dat de uitkeringsinstantie geen filantropische instelling is. Mijn bedmatras is na 17 jaar enorm versleten. Geld voor een andere heb ik niet. Het resultaat is elke dag wakker worden met pijnlijke heupen, rug en nek. Een aanvraag voor bijzondere bijstand durf ik niet meer te doen. De aanvraag wordt toch weer afgewezen.”

Wat de SP betreft is het onacceptabel dat er bij de gemeenten geld overblijft op de budgetten voor bijzondere bijstand, terwijl mensen met een laag inkomen en zonder spaargeld via de leenbijstand schulden moeten maken voor basisgoederen zoals een koelkast, een wasmachine, een matras of een nieuwe bank.

Dit draagt bij aan de groei van het aantal mensen met schulden terwijl we willen dat dit aantal afneemt. Mensen die vaak moeilijk kunnen rondkomen en al kampen met schulden worden van de regen in de drup geholpen.

Wat wil de SP?

- Er komt een einde aan de mogelijkheid tot het verstrekken van leenbijstand voor duurzame gebruiksgoederen aan mensen met een laag inkomen. Zij moeten een beroep kunnen doen op bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen zonder zich (verder) in de schulden te hoeven steken.
- Het drempelbedrag voor bijzondere bijstand komt te vervallen voor mensen met een laag inkomen (op of rond het bijstandsniveau).
- De voorlichting over de bijzondere bijstand moet zich naast folders en advertenties in kranten concentreren op een persoonlijke benadering, bijvoorbeeld door het inzetten van formulierenbrigades.
- De categorale bijstand wordt opnieuw ingevoerd.

1. INLEIDING

Voor mensen met een laag inkomen is het moeilijk rondkomen. De prijzen voor boodschappen, huur, energie, water en zorg blijven alsmaar stijgen. Mensen die langere tijd moeten leven op of rond bijstandsniveau houden aan het einde van de maand geen geld meer over. Geld sparen zit er dan niet dan meer in. Het kapot gaan van de koelkast of wasmachine kan een gezin behoorlijk ontwrichten. Om dit te voorkomen bestaat de bijzondere bijstand. Gemeenten kunnen mensen met een laag inkomen op deze manier bijstaan in de aanschaf van noodzakelijke grote uitgaven en zo armoede bestrijden.

Uit de praktijk blijkt dat veel gemeenten aanvragen voor bijzondere bijstand door mensen met een laag inkomen afwijzen. Zij verstrekken een lening of sturen mensen door naar de gemeentelijke kredietbank voor een lening. Mensen moeten dan het bedrag lenen, tegen een soms behoorlijk forse rente. Dit wordt ook wel leenbijstand genoemd. De gedachte hierachter is dat mensen met een uitkering of een ander laag inkomen hadden kunnen sparen voor de aanschaf of vervanging van duurzame gebruiksgoederen.

Het kabinet wil de mogelijkheid tot het verstrekken van leenbijstand ontmoedigen maar de SP krijgt nog altijd signalen van mensen dat zij bij aanvraag van bijzondere bijstand voor vervanging van een koelkast of versleten meubels door gemeenten worden doorverwezen naar de kredietbank voor een lening. Aanleiding om een inventarisatie te doen onder 75 willekeurig gekozen gemeenten.

Maria, een zestigplusser uit Lelystad: “Ik heb een bijstandsuitkering en mijn wasmachine ging kapot. De gemeente gaf aan dat ik hiervoor maar moest gaan lenen. Ik heb 5 maanden op de hand gewassen en uiteindelijk geld bij mijn zoon kunnen lenen om een wasmachine te kopen.”

2. BIJZONDERE BIJSTAND EN LEENBIJSTAND

Mensen met een laag inkomen die zich voor een grote uitgave gesteld zien, kunnen bij hun gemeente terecht voor de noodzakelijke hulp. Een gemeente kan op dit moment kiezen voor bijzondere bijstand als gift of bijzondere bijstand als lening, de leenbijstand.

Bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand is bedoeld als eenmalige uitkering die mensen kunnen ontvangen als zij noodzakelijke kosten hebben die niet van het inkomen betaald kunnen worden.¹ Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan een bril, een wasmachine, kosten voor woninginrichting en verhuiskosten. Bijzondere bijstand is bedoeld voor mensen met een laag loon, een klein pensioen of een uitkering, en wordt aangevraagd bij de gemeente. Iemand moet een inkomen op of rond het bijstandsniveau hebben om een beroep te kunnen doen op de bijzondere bijstand.

Bijzondere bijstand of leenbijstand?

De gemeenten bepalen zelf of zij bijzondere bijstand als gift of als leenbijstand voor duurzame gebruiks-goederen verstrekken. Wanneer een gemeente leenbijstand verstrekt bepaalt zij of en zo ja hoeveel rente over de betreffende lening wordt berekend en wat de maandelijkse aflossing wordt. Dit moet afgestemd worden op de omstandigheden, mogelijkheden en middelen van de persoon die de hulp aanvraagt.² In sommige gevallen gelden ook aanvullende voorwaarden. Zo kunnen er aan de geldlening verplichtingen worden verbonden die erop zijn gericht meer zekerheid te krijgen over de nakoming van de aan deze bijstand verbonden rente- en aflossingsverplichtingen.³ Ook worden mensen doorverwezen naar de gemeentelijke kredietbank voor een lening.

Iemand uit Maasgouw: “Ik heb een aanvraag gedaan vanwege mijn kapotte ijskast in de gemeente Maasgouw. Nee, is het antwoord maar ze willen mij wel het bedrag lenen. Als ik dat terug kon betalen, kocht ik het wel in de winkel op afbetaling....”

¹ *Wet Werk en bijstand (WWB)*, artikel 35, lid 1

² *idem*, artikel 51, lid 2

³ *idem*, artikel 48, lid 3

3. KABINET: LEENBIJSTAND ONTMOEDIGEN

De leenbijstand steekt iemand die toch al weinig te makken heeft (dieper) in de schulden. Het kabinet schrijft in het regeerakkoord, dat zij eigenlijk af wil van deze vorm van bijstand.

Staatssecretaris Aboutaleb deed in een kamerdebat over armoede en schulden op 23 mei 2007 aan de SP de toezegging om leenbijstand te ontmoedigen en in gesprek hierover te gaan met gemeenten. De Staatssecretaris zou afspraken maken met gemeenten om de bijzondere bijstand voortaan als gift te organiseren.

In het Beleidsprogramma van het Kabinet Balkenende IV 2007 – 2011: *Samen werken, samen leven* is het volgende vastgelegd:

‘Gemeenten gaan terughoudend om met het verstrekken van bijzondere bijstand in de vorm van leenbijstand; gemeenten worden hierbij gestimuleerd op inventieve wijze om te gaan met de mogelijkheid om de verplichting tot betaling van deze schuld kwijt te schelden, gekoppeld aan de inspanning van de cliënt op het terrein van re-integratie.’

De regering heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afspraken gemaakt in het deelakkoord ‘Participatie’, waarbij gemeenten worden gestimuleerd om leenbijstand te beperken. In een viertal verzamelbrieven⁴ en in de publicatie ‘Gemeentelijk armoedebeleid’ staat het volgende:’

‘De VNG en het kabinet vragen gemeenten grote terughoudendheid te betrachten bij het verlenen van leenbijstand. Gemeenten worden hierbij gestimuleerd op inventieve wijze om te gaan met de mogelijkheid om de verplichting tot betaling van deze schuld kwijt te schelden, gekoppeld aan de inspanning van de cliënt op het terrein van reïntegratie.’

Uit de inventarisatie van de SP (zie hoofdstuk 4) blijkt dat – anderhalf jaar later – gemeenten zich hier weinig aan gelegen laten liggen.

Mirjam uit Arnhem heeft een dochter van zeven en leeft van een bijstandsuitkering. Ze heeft bijna niets en draait ieder dubbeltje om. Haar koelkast is op en ze heeft bij de gemeente bijzondere bijstand gevraagd om een nieuwe aan te schaffen. Nu wordt zij doorgestuurd naar de Stadsbank.

⁴ Verzamelbrief van juni, september en december 2007 en februari 2008 aan de Colleges van B&W van de Nederlandse gemeenten

4. BIJZONDERE BIJSTAND IN DE PRAKTIJK

Uit een inventarisatie van de SP blijkt dat het overgrote deel van de onderzochte gemeenten nog altijd gebruik maakt van de leenbijstand. Dit terwijl de meeste gemeenten ieder jaar geld overhouden dat bestemd is voor bijzondere bijstand. Ook schort het nog aan de bekendheid van de regeling bijzondere bijstand.

Gemeenten kiezen nog steeds voor leenbijstand

Om te onderzoeken in hoeverre gemeenten nog bijstand in de vorm van een lening voor duurzame gebruiksgoederen verstrekken heeft de SP een inventarisatie gedaan onder 75 willekeurige gemeenten. In de tabel in de bijlage is per gemeente opgenomen of mensen de mogelijkheid hebben om voor duurzame gebruiksgoederen, zoals wasmachines, meubilair en koelkasten leenbijstand aan te vragen.

Van de 75 onderzochte gemeenten melden 61 gemeenten op de gemeentelijke website of op een specifieke website voor regelingen dat zij nog bijzondere bijstand in de vorm van een lening verstrekken voor duurzame gebruiksgoederen. Bij 14 gemeenten wordt op de gemeentelijke website geen informatie verstrekt over bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen.

Als aanvulling op bovenstaande is gebeld met verschillende gemeenten. Hieruit blijkt dat nog veel gemeenten leenbijstand verstrekken voor duurzame gebruiksgoederen aan mensen met een laag inkomen. Een aantal gemeenten zegt wel terughoudender met leenbijstand om te willen gaan (Wageningen en Veldhoven) of deze zelfs af te willen schaffen (Almelo). Andere gemeenten blijven leenbijstand verstrekken (Drechtsteden en Amsterdam). Bij de sociale dienst van de Drechtsteden (5 gemeenten) is in 2007 nog € 873.764,- aan leenbijstand verstrekt. De raming voor 2008 is circa € 1.500.000,-. Daarbij gaat het om ongeveer 1600 toekenningen, waarvan 900 voor inrichtingskosten. Onder inrichtingskosten worden kosten verstaan voor verhuizing naar een andere woning.

Margje is een weduwe uit Friesland en zij heeft een chronische ziekte die haar veel pijn en last bezorgd. Al heel wat jaren zit zij helaas in de bijstand. Ze woont in een gezinswoning, maar omdat het onderhoud van de woning te zwaar is en veel van haar als chronisch zieke vergt, wil ze graag verhuizen naar een seniorenwoning. “Verhuizen brengt altijd kosten met zich mee. Maar die kosten voor verhuizing worden niet vergoed door de gemeente, terwijl je als je al zo lang in de bijstand zit, geen spaarpotje meer hebt.”

De voorlopige raming van de verstrekte leenbijstand bij de intergemeentelijke sociale dienst Bollenstreek (5 gemeenten) in 2008 is € 168.170,84. Hierbij gaat het om leenbijstand voor inrichtingskosten en huisraad.

In Almelo werd in 2007 nog € 390.820,- aan leenbijstand verstrekt. In 2008 is dit opgelopen tot een bedrag van € 573.464,-. Waarbij moet worden aangemerkt dat het verschil wordt veroorzaakt door de instroom van mensen die vallen onder het generaal pardon.

Uitgaande van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat gemeenten mensen met een laag inkomen nog volop leningen verstrekken voor de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen. Van 'terughoudend omgaan met de leenbijstand' zoals toenmalig staatssecretaris Aboutaleb had beloofd, is nog geen sprake. De SP pleit er dan ook voor om de leenbijstand voor duurzame gebruiksgoederen aan mensen met een laag inkomen af te schaffen. Bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen aan mensen met een laag inkomen moet als gift verstrekt worden. Zodat mensen niet (verder) in de schulden raken.

Joop uit Vriesche zit in de bijstand en moet zijn grootrijbewijs verlengen: "Toen ik ging informeren wat dat mij ging kosten, schrok ik ontzettend. Ik moest gekeurd worden en een medisch formulier hebben. Totale kosten zo'n 120 euro, wat voor mij niet op te brengen is. Maar wel heel belangrijk omdat mijn groot rijbewijs mij in de toekomst weer kans op de arbeidsmarkt geeft. Het verzoek om bijzondere bijstand voor de extra kosten om zijn grootrijbewijs te verlengen werd op voorhand geweigerd."

Niet-gebruikt geld

De FNV schetste in het rapport *Gemeente Wees Minimaal Sociaal* eind 2000 al het volgende beeld over lokaal minimabeleid: 'Er gaat ongeveer een miljard gulden om in het gemeentelijk armoedebeleid en concludeert dat er veel niet-gebruik is: met de bijzondere bijstand wordt misschien niet meer dan een kwart van de mensen bereikt die er recht op hebben.' Sindsdien zijn er gelukkig wel verbeteringen opgetreden.

Uit de *Lokale monitor Werk en Inkomen 2006*⁵ van de FNV blijkt dat de manier waarop gemeenten het niet-gebruik van inkomensregelingen tegengaan nauwelijks verschilt van de situatie in 2003.⁶ Nog steeds blijft een gedeelte van het budget voor de bijzondere bijstand ongebruikt terwijl mensen ondertussen wel doorgestuurd worden naar de gemeentelijke kredietbank om geld te lenen en dus schulden te maken.

In het rapport *De onbereikte minima*⁷ van het Sociaal Cultureel Planbureau van april 2006 is opnieuw onderzoek gedaan naar het niet-gebruik van inkomensafhankelijke regelingen. Opvallend in dit rapport is dat er ook expliciet uitspraken worden gedaan over het niet-gebruik van bijzondere bijstand. In de vele onderzoeken die zijn gedaan naar het niet-gebruik van regelingen is weinig bekend over het niet-gebruik van de bijzondere bijstand. Dit komt doordat de bijzondere bijstand op lokaal niveau wordt uitgevoerd.

Uit het rapport van het SCP kunnen ten aanzien van de bijzondere bijstand een aantal conclusies worden getrokken:

- Een kwart tot de helft van de niet-gebruikers van bijzondere bijstand heeft nooit van deze regeling gehoord;
- Een kwart tot de helft van de niet-gebruikers van bijzondere bijstand is ervan overtuigd dat zij geen aanspraak kunnen maken op de bijzondere bijstand, terwijl zij feitelijk wel rechthebbend zijn.

Het rapport van het SCP concludeert uiteindelijk dat uitbreiding en verbetering van de voorlichting over de bijzondere bijstand het niet-gebruik wellicht kan terugdringen. Maar, de kennis over een regeling is geen voldoende voorwaarde voor benutting ervan. Met andere woorden: het is maar de vraag of voorlichting over het bestaan van de regeling voldoende is om het gebruik ervan te stimuleren. De SP pleit dan ook voor herinvoering van de categorale bijstand. Dit betekent dat een bepaalde afgebakende groep mensen bijstand wordt verstrekt zonder dat alles individueel aangevraagd hoeft te worden, bijvoorbeeld een regeling voor huisraad.

Drempelbedragen en de bijzondere bijstand

In de Wet Werk en Bijstand is opgenomen dat gemeenten bijzondere bijstand kunnen weigeren als de aanvraag een bepaald bedrag niet te boven gaat. Dit wordt het zogenaamde drempelbedrag genoemd. Per 1 januari 2009 mag het drempelbedrag wettelijk maximaal € 120,- bedragen.

⁵ FNV (2006), *Lokale Monitor Werk en Inkomen 2006: Onderzoek sociaal beleid gemeenten*

⁶ FNV (2003), *Gemeente wees minimaal sociaal 2003: Een onderzoek naar het minimabeleid in 225 gemeenten*

⁷ Sociaal en Cultureel Planbureau, *'De onbereikte minima' – niet-gebruik van inkomensafhankelijke regelingen, eerste resultaten*, Den Haag april 2006

Uit de *Lokale Monitor Werk en Inkomen 2006* van de FNV bleek dat 11% van de gemeenten nog werkt met drempelbedragen voor de bijzondere bijstand. Mensen kunnen dan dus pas een aanvraag indienen wanneer zij het bepaalde bedrag hebben overschreden. In 10% van de gemeenten gold in 2006 een eigen bijdrage voor de bijzondere bijstand.

Mensen met een laag inkomen kunnen zelfs het kleinste bedrag moeilijk opbrengen zoals uit het voorbeeld van Joop uit Vriesche blijkt. De SP pleit ervoor om de eigen bijdrage (drempelbedrag) af te schaffen.

5. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Ondanks de voornemens van de regering blijken slechts weinig gemeenten te zijn overgegaan tot inperking of afschaffing van de leenbijstand. De toezeggingen van staatssecretaris Aboutaleb hebben in de praktijk weinig opgeleverd. Uit de inventarisatie blijkt dat gemeenten nog tonnen verstrekken aan leenbijstand voor duurzame gebruiksgoederen aan mensen met een laag inkomen. Wat de SP betreft zijn verplichtende maatregelen noodzakelijk om leenbijstand aan mensen met lage inkomens daadwerkelijk uit te bannen.

Het is niet acceptabel dat gemeenten enerzijds geld overhouden in de pot bijzondere bijstand, terwijl anderzijds mensen op het sociaal minimum via de leenbijstand schulden moeten maken voor noodzakelijke spullen als een koelkast, een wasmachine, een matras of een nieuwe bank. Bovendien is het nog maar de vraag of de mensen deze lening ook daadwerkelijk kunnen aflossen. Veel mensen ervaren terugbetaling van bruin- en/of witgoed vaker als zware last.⁸

Naast het afschaffen van leenbijstand voor duurzame gebruiksgoederen aan mensen met een laag inkomen bepleit de SP een aantal andere maatregelen voor verbetering van de regeling bijzondere bijstand. Zo moet het drempelbedrag voor de bijzondere bijstand voor mensen op het sociaal minimum zo snel mogelijk worden afgeschaft.

De SP pleit voor herinvoering van de mogelijkheid tot het verstrekken van categorale bijstand door gemeenten. Categorale bijstand betekent dat een bepaalde afgebakende groep mensen bijstand wordt verleend zonder dat alles individueel aangevraagd hoeft te worden zoals bijvoorbeeld een regeling voor huisraad. Hiermee kan veel bureaucratie, onduidelijkheid maar ook niet-gebruik worden terug gedrongen.

Tot slot moet er in de voorlichting ten aanzien van bijzondere bijstand een stap vooruit worden gemaakt. Folders, berichten op gemeentelijke websites en advertenties in lokale kranten zijn onvoldoende. Er moet meer worden ingezet op een persoonlijke benadering, bijvoorbeeld door hulp bij het invullen van formulieren.

Regina uit Arnhem: “Voor mijn kapotte koelkast werd ik door de sociale dienst verwezen naar de stadsbank. Ik mag daar leenbijstand gaan aanvragen tegen een woekerrente van 13,5%. De gemeente verdient zo aan mijn ellende en ik vraag me sterk af voor wie de bijzondere bijstand nog wel is bedoeld.”

Ten aanzien van de bijzondere bijstand doet de SP de volgende aanbevelingen:

- Er komt een einde aan de mogelijkheid tot het verstrekken van leenbijstand voor duurzame gebruiksgoederen aan mensen met een laag inkomen. Zij moeten een beroep kunnen doen op bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen zonder zich (verder) in de schulden te hoeven steken.
- Het drempelbedrag voor bijzondere bijstand komt te vervallen voor mensen met een laag inkomen (op of rond het bijstandsniveau).
- De voorlichting over de bijzondere bijstand moet zich naast folders en advertenties in kranten concentreren op een persoonlijke benadering, bijvoorbeeld door het inzetten van formulierenbrigades.
- De categorale bijstand wordt opnieuw ingevoerd.

BIJLAGE: INVENTARISATIE LEENBIJSTAND

Gemeente	Bijzondere bijstand als lening	Bronvermelding
Albrandswaard	Ja, via gemeentelijke kredietbank	www.albrandswaard.nl
Almelo	Ja, voor koelkast of wasmachine	www.almelo.nl
Alkmaar	Ja, voor minima korter dan 3 jaar in de bijstand	www.alkmaar.nl
Amersfoort	Ja, voor televisie of koelkast	www.amersfoort.nl
Amstelveen	Ja, voor verhuis- en inrichtingskosten	www.amstelveen.nl
Arnhem	Ja, via de Stadsbank Arnhem	www.arnhem.nl
Amsterdam	Ja, via Kredietbank Amsterdam	www.dwi.amsterdam.nl
Bennebroek	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.heemstede.nl - IASZ
Bergen op Zoom	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.bergenopzoom.nl
Beverwijk	onbekend	-
Bloemendaal	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.heemstede.nl - IASZ
Capelle aan de IJssel	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.capelleaandenijssel.nl
Den Haag	onbekend	-
Doetinchem	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.pki.doetinchem.nl
Dordrecht	Ja, afhankelijk van individuele situatie	www.socialedienstrechtsteden.nl
Dronten	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.dronten.nl
Ede	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.edegelderland.nl
Eindhoven	onbekend	-
Emmen	onbekend	-
Enschede	Ja, via de Stadsbank Oost Nederland	www.eloket.enschede.nl
Ermelo	Ja, voor minima korter dan 1 jaar in de bijstand en minima met een langdurigheidstoeslag	www.igsd-veluwerand.nl
Gouda	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.gouda.nl

BIJLAGE: INVENTARISATIE LEENBIJSTAND

Gemeente	Bijzondere bijstand als lening	Bronvermelding
Groningen	Ja, voor minima korter dan 5 jaar in de bijstand	www.eloket.groningen.nl
Grootegast	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.grootegast.nl
Haarlem	onbekend	-
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.heemstede.nl – IASZ
Hardenberg	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.hardenberg.rechtopbijstand.nl
Harderwijk	Ja, voor minima korter dan 1 jaar in de bijstand en minima met een langdurigheidstoeslag	www.igsd-veluwerand.nl
Heemskerk	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.heemskerk.nl
Heemstede	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.heemstede.nl – IASZ
Heerlen	onbekend	-
Heiloo	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.heiloo.nl
Hengelo	onbekend	-
Hillegom	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.isdbollenstreek.nl
Hilversum	Ja, voor minima korter dan 3 jaar in de bijstand	www.hilversum.nl
Hoogeveen	onbekend	-
Kampen	Ja, met renteloze lening	www.kampen.nl
Krimpen aan den IJssel	Ja, gemeente wil borg staan als men bij een bank geld wil lenen	www.krimpenaandenijssel.nl
Leeuwarden	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.leeuwarden.vragenboek.nl
Leiden	Ja, in eerste instantie via de Stadsbank	www.portal.leiden.nl
Lelystad	onbekend	-
Leusden	Ja, via Stadsbank Midden Nederland	www.leusden.nl
Lisse	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.isdbollenstreek.nl
Maastricht	onbekend	-

BIJLAGE: INVENTARISATIE LEENBIJSTAND

Gemeente	Bijzondere bijstand als lening	Bronvermelding
Middelburg	Ja, voor minima korter dan 3 jaar in de bijstand	www.sdw.nl
Midden Drenthe	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.middendrenthe.nl
Nijmegen	Ja, via GKB+	www.nijmegen.nl – digitale balie www.nijmegen.vragenboek.nl
Noordwijk	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.isdbollenstreek.nl
Oss	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.oss.nl – digitaal gemeenteloket
Papendrecht	Ja, afhankelijk van individuele situatie	www.socialedienstrechtsteden.nl
Raalte	Ja	www.raalte.nl
Reimerswaal	onbekend	-
Renkum	Ja	www.renkum.rechtopbijstand.nl
Ridderkerk	Ja, via gemeentelijke kredietbank	www.ridderkerk.nl
Rijswijk	Ja, voor gebruiksgoederen	www.rijswijk.nl - gemeenteloket
Roermond	Ja, voor minima korter dan 3 jaar in de bijstand	www.roermond.nl
Rotterdam	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.rotterdam.nl
Sittard-Geleen	onbekend	-
Sliedrecht	Ja, afhankelijk van individuele situatie	www.socialedienstrechtsteden.nl
Smallingerland	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	smallingerland.rechtopbijstand.nl
Stadskanaal	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.stadskanaal.nl
Teylingen	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.isdbollenstreek.nl
Uden	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.uden.nl
Utrecht	Ja, via de Kredietbank Utrecht	www.utrecht.nl
Veldhoven	Ja	telefonisch contact
Vlaardingen	Ja, jonger dan 65	www.vlaardingen.nl
Vlissingen	Ja, via de Kredietbank Walcheren	www.sdw.nl
Wageningen	Ja, via een bank of via GKB	www.wageningen.nl

BIJLAGE: INVENTARISATIE LEENBIJSTAND

Gemeente	Bijzondere bijstand als lening	Bronvermelding
Waterland	onbekend	-
Weert	Ja, via gemeentelijke kredietbank	www.weert.rechtopbijstand.nl
Winterswijk	Ja, voor minima korter dan 3 jaar in de bijstand	www.winterswijk.nl
Zaanstad	Ja, via de gemeentelijke kredietbank	www.zaanstad.vragenboek.nl
Zeewolde	Ja, voor minima korter dan 1 jaar in de bijstand en minima met een langdurigheidstoeslag	www.igsd-veluwerand.nl
Zoetermeer	Ja, voor duurzame gebruiksgoederen	www.zoetermeer.nl – digitale balie
Zwijndrecht	Ja, afhankelijk van individuele situatie	www.socialedienstdrechtsteden.nl

SP

www.sp.nl

Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T. 010 243 55 55
F. 010 243 55 66